

1903.
január 24.

A MI LAPUNK

4-dik sz.
II. évfolyam.

MAGYARORSZÁG ÖSSZES IPAROSAINAK ÉRDEKEIT SZOLGÁLÓ HETI KÖZLÖNY
S IPARTESTÜLETEK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár: Egész évre . . . 4 korona.	MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.	Előfizetési ár: Félévre . . . 2 korona.
---	-----------------------------------	--

Felolós szerkesztő: Babós Elek. — Társ-szerkesztők: Lábdy Antal és König S. — Kiadja a szerkesztőség.

Szerkesztőség: Szeged, Csekonics-utca 1., ahová a kéziratok küldendők.	Lap-bizottság: Regdon Sándor építész. Brauswetter Ottó óragyáros.	Kiadóhivatal: Szeged, Kárász-utca 7-ik szám. (Braun János hangszerkészítő, ahová a pénzek küldendők.
--	---	---

HETI NAPTÁR.

1903. január 25-től 31-ig. (Az évnek 4. hete.)

Január 25.	Vasárnap: Szent cs.
26.	Hétlő: Polikárp
27.	Kedd: János
28.	Szerda: Apollónia
29.	Csütörtök: Ferencz
30.	Péntek: Mártonka
31.	Szombat: Péter.

Szántás-vetés.

Minél mélyebb barázdákat vág a gazdának ekéje az anyaföldbe, annál melegebb és nagyobb az öröme, mert növeli a reményt, hogy vetése után sikeres aratásnak részese lehet.

Mi is szántottunk; a talaj, mely rendelkezésünkre állt: kemény, kavicsos; ekénk elég jó, mert magyar gyártmány, de gyengék vonóeszközeink és így mélyen le sem igazíthattuk ekénknek erős vasát a kavicsos földbe, nehogy kárt szenvedjünk szerszámunkban.

Az iparfejlesztés, az ipari közművelődés és az iparosság közjavát célzó átláthatlan nagy mezején lefoglaltunk mi is egy parányi részecskét, melyet megművelni óhajtunk és e parányi rész a magyar iparosságnak boldogulása.

Kemény, kavicsos földterület az, melyet megművelni igyekszünk. Türelmünk és munkakedvünk kifogyhatlan, mert a midőn neki fogtunk nehéz munkánkhoz, számítottunk ama nehézségekre, a melyekkel megküzdünk kellend, de a melyek nem legyőzhetetlenek.

A mi ekénk bár még képtelen mély barázdákat szántani a kemény földben, de a komoly akarat mégis meglepő eredményhez juttatta kísérletünket; a barázdá elég mély ahhoz, hogy magvainkat helyenkint elszórhassuk és reménykedhessünk a sikeres aratásra is.

Nem dicsekvéskép hozzuk fel, csak tényekkel állunk elő, a midőn örömmel mondjuk, hogy működésünk az iparosság érdekébe nem meddő, nem hiábavaló és ha akadnak is itt-ott kis-

lelkűek vagy értelmetlenek, a kik képtelenek felfogni egy önzetlen iparoslapnak fontosságát. el fog jönni nemsokára azon idő, a midőn ők is csatlakoznak azokhoz, a kik előbbre vinni segítik önmaguk saját ügyeiket, - legegységérdekeiket.

Örömmel jelezzük, hogy az országos ipar-egyesület — mint a hogy ezt másként nem is reméltük — magáévá tette az általunk felvetett eszmét, mely szerint az iparos-segédnek megkönyvítettessék az utazás, a tanulás, a tapasztalatgyűjtés, az emberek közötti mozgás és a világlátás, hogy így tapasztalat és bírálóképességgel felvértezve, hazájának hasznos tagjává lehessen.

Tapasztaltuk, hogy az országos iparegyesületnek határozatait s indítványait a legmagasabb helyen sem hagyják figyelmen kívül és ha annak jóakarata nem is sikerül mindenben, ez érdemeit nem csökkenti s így nagy beccsel bír előttünk indítványunknak tárgyalása, elfogadása. Köszönetet mondunk azért, hogy magáévá tette eszménket s bizalomtelten tekintünk a részéről folytatandó további fejlemények elé.

Mi azért nem teszünk le a fegyvert ez ügyben, hanem a megkezdett küzdelemben mint közvitéztek részünket ezentul is kivenni óhajtjuk, mert különben vezérünk sem lehetne az országos iparegyesület és ez okból szükségét látjuk, hogy előbbi közleményünket, melyet a kereskedelemügyi miniszterhez is fölterjesztettük, még a következőkkel pótoljuk.

A midőn az iparos-osztályunk általános érdekében kérelmeztük a menetdíjkezdmény. a munkakönyvvel ellátott, munka keresésére utalt iparos-segédnek részére, számítottunk azon körülményre, hogy ha a menetdíjkezdmény általánosítottatnék a segédnek részére, sokféle visszaságnak tárnánk ajtót és azért hangsúlyoztuk, hogy csakis munkakönyvvel ellátott iparos-segédnek élvezhessék a nyújtandó kedvezményt.

Igy kellett kérelmeznünk ezt, mert munkakönyvvel ellátott segédnek csakis munkanélküliek lehetnek, a mennyiben a munkában levők könyvei a munkaadóknál kell, hogy legyenek s így

olyanok, a kik munkában vannak, visszaélést annál kevésbé követhetnének el, mert nem szabályosan kijelentett munkakönyvek birtokosai a kedvezményben nem volnának részesítendők

A jegyváltás alkalmával a vasuti pénztárosnak sem lenne több dolga, mert a könyvnek felülbélyegzése vagy a szabályszerű kijelentésről meggyőződni nem volna az ő, hanem egyszerűen a kalauznak feladata, a ki utasát féljegygyel látva, őt, mint a többi kedvezményezett utast, igazolásra szólítja fel és a többiekkel egyenlő bánásmódban részesíti.

Tudjuk, hogy a vasuti igazgatóságnál nem szorultak a mi tanácsunkra, de a kezelés körülnétán vélt nehézségeket már eleve eloszlatni igyekeztünk, hogy e tekintetben a kivitel érdekében látszó nehézségek eleve elenyészzenek.

Mi azon hitben élünk, hogy a magyar kereskedelmi kormány nem fogja visszautasítani kérésünket, melyhez hazánk összes iparkamarái és ipartestületei is egyhangulag hozzájárulnak és meggyőződésből fejezzük ki teljes bizalmunkat a tekintetben, hogy oly ügyekben, a melyekben a magyar kormány a magyar iparosság érdekében az osztrák viszonyokkal esetleges összeütközés kizárásával megtehet, nem késlekedik a közóhajnak megfelelni, a mi ez esetben még anyagi áldozatot sem, csakis némi jóakaratot igényel hazánk iparának fokozatos föllendítése érdekében.

Vajha a sziklák közzé elszórt magvaink gyümölcsözőleg emelkednének a magaslatba, hazánk és a magyar ipar dicséretére.

Magyarország iparfejlesztése.

— Irta: *Regdon Sándor.* —

VI.

(Befejező közlemény.)

A félig, illetőleg csak részben feldolgozott nyerstermények nem képeznek közhasznált iparcikkeket, ezek csak akkor válnak forgalom képessékké, ha a fogyasztó közönség rendelkezésére bocsájthatók és ha részben elismerem is a nyerstermények állami kedvezményben részesítésüknek jogosultságát, nem tulajdonítok ezeknek oly fontosságot, mint a teljesen kész, a közforgalom, a kereskedelemnek átadott és így kivitelképes ipartermékeknek és odairányul nézetem, hogy első sorban az ipar eme nemét kellene támogatni és annak lehetőségét kellene előmozdítani bármily tekintélyes támogatás révén is, hogy magyar munkás-kezek által készített iparcikkek a hazai szükségletek fedezésén túl a külföldre is kijussanak s ez által külföldi tőke is jőjjön már egyszer hazánkba.

Ez nem kizárólagosan iparérdek. Megköveteli ezt a józan nemzetgazdasági gazdálkodás is, hisz ez által a földbirtokos és kereskedő egyaránt megtalálná számadását.

Hogy egyes iparvállalatok hazánkban képtelenek voltak prosperálni és hogy nagy veszteségek után üzemüket beszüntetni voltak kénytelenek, azt nem tulajdonítom sáfárkodó igazgatók vagy nem eléggé képzett szakvezetőknek, mert ha szakképzett férfiak hiányoznak is ez idő szerint hazánkban, rendes fi etés ellenében kaphatunk mi a külföldről megbízható és szakértelem felett rendelkező elemeket, a melyek mellett magyar honosok elsajátíthatják idővel a szükséges szakképzettséget, hanem igenis tulajdonítom azon körülménynek, hogy tőkepenzeseinkben nincs meg ama értelem, mely egy ipari vállalat megszilárdításának főkélléke: a *bizalom*. — Tőkepenzeseink azt óhajtják, hogy még mielőtt ők az üzemet megindították volna, már is dús kamatok élvezetéről legyenek biztosítva és innét van az, hogy még mielőtt az iparvállalat a kezdet nehézségeit átküzdötte volna, elveszítik kedvüket és felszámoltatják az iparvállalatot, holott ha folytatnák azt, a szenvedett veszteségüket is visszanyerhetnék.

Az, hogy nincs még elegendő betanult munkásunk egyik-másik iparágban, csak átmeneti és nem leküzdhetlen baj. Hisz, ha mindig akként gondolkoznánk, hogy szakképzett munkás hiánya miatt mit sem kezdhetünk, ugy soha sem lesz, de nem is lehet egészséges iparunk. De, hogy elejét vegyük ezen bajnak, kormányzatunk legszükségesebb teendőinek egyike, magyar honosokat, a kik erre vállalkoznak és a kikben biztosíték lenni látszik a tekintetben, hogy kiképzésük után az országban értékesítik tudásukat, külföldre küldeni nemcsak szak-, hanem gyakorlati iskolák végzése céljából. Erre kormányunk semmit vagy alig költ valamit. Pedig ez szükségesebb, mint külföldiek nagy áldozatok árán becsalogatni, mert — ha csak a kényszer nem parancsolja — a magyar ember nem hagyja el hazáját oly könnyedén, mint akár melyik más nemzetbeli.

Azt mondja, hogy „az ipari foglalatosság fejlődése természeti törvényeken kívül nem ismer ellentállást s ezért elkerülhetlen a hajdan jövedelmező kisipar letűnése.“ A nagyipar a kisiparra bénítólag hathat ugyan egyes cikkekben, de nem fogadhatom el ezen állítását épen a külföld előhaladott gyáripara mellett észlelt kisipari jólétnek ismerete folytán. A kisipar mindig meg fog élni a nagyipar mellett, sőt látjuk, hogy a rendesen olcsóbb gyári készítményekkel szemben a drágább kisipart részesítik előnyben nemcsak minálunk, hanem mindenütt és minél jobban fog a gyáripara előhaladni, annál jobban fognak törekedni kisiparosaink a tökéletesség magaslatára jutni, a mit elősegíteni az állami segélyek céltudatos odaítélésének feladata.

Kormányzatunk nincs felhatalmazva, *kegydíjakat* osztogatni, legyen az ipari vagy bármely más téren, de igenis feladata felkarolni a

kisipart minden ágában; kormányunknak nem szabad a protekciót venni figyelembe, hanem szigorú lelkiismeretességgel segíteni azon iparost vagy iparvállalatot, a mely emberi számítás szerint megfelel céljának s ne sokaljon vagy ne kicsinyeljen semmit, ha a magyar ipar fejlesztéséről esik szó, akkor nyugodtan nézhetünk hazánk iparfejlesztésének eleibe, minden külföldi verseny daczára.

Országos iparegyesület.

352/1903 szám.

„A Mi Lapunk“ tekintetes Szerkesztőségének Szeged

Múlt évi december hó 28-án kelt becses levelében a tekintetes Szerkesztőség arra kérte egyesületünket, hogy a munkakönyvvel ellátott iparos-segédnek 50%-os vasuti díjkedvezményben való részesítése érdekében a kereskedelemügyi miniszter urhoz beadott indítványát támogassuk.

A kérdés tárgyalását ipartestületi szakosztályunk e hó 15-én tartott ülésének napirendjére tűztük ki.

Az ülés készséggel elismerte azokat a figyelemre méltó indokokat, a melyek a tekintetes Szerkesztőséget ez indítvány felvetésére és az iparos-segédnek kedvezményes utazásának eszméjét helyesnek és pártolandónak találta. De tekintettel arra, hogy az iparos-segédnek nem lehet olyan kivételes kedvezményben részesíteni, a melyre más szakmabeli munkakeresők, gazdasági munkások, kereskedő-segédnek, hivatalnokok ép oly joggal igényt tartanak, a mi a kedvezménynek csaknem korlátlan és így annak szükségét és értékét teljesen illuzóriussá tevő kiterjesztését vonná maga után, a szakosztály az indítványt így általánosságban nem fogadhatta el.

Kimondotta azonban, hogy az indítvány méltányosan abban a formában valósítható meg, hogy a kedvezményt a munkaközvetítés országos szervezése után a közvetítés révén munkát nyert segédnek és munkások elhelyezése, illetőleg állomáshelyükre való utazása alkalmával kell igénybe venni.

A kérdés ily módon való megoldása esetén egyrészt a munkakeresők is meg lennének óva a céltalan utaztatástól, de másrészt a vasutak fiskális érdekei sem károsodnának indokolatlanul.

Reméljük, hogy a tekintetes Szerkesztőség is csatlakozik álláspontunkhoz és indítványát a fentiek értelmében módosítja.

Budapesten, 1903. évi január hó 20.

Teljes tisztelettel

Gelléri Mór, kir. tanácsos, igazgató.

Nyílt válasz a fent tisztelt értesítésre.

Igaz köszönettel vettük nagyon becses sorait és feleslegesnek véljük hangsúlyozni, hogy mi teljes bizalommal fordultunk a tek. országos iparegyesülethez indítványunk támogatása iránt.

A midőn minden utógondolat nélkül s félremagyarázhatlanul kifejezést adunk teljes bizalmunknak, legyen szabad megjegyeznünk, hogy indítványunk tételekor mi csak az eszmét vetettük fel és nem terjedtünk ki a kivitel módzataira is, nehogy ez által maga a szem elé tűzött cél esetleg szenvedhessen.

Felette sajnáljuk, hogy nem lehattunk jelen indítványunk tárgyalásakor, hogy eloszlattuk volna a nézeteltéréseket.

Mi, ha azt kértük, hogy a munkakönyvvel ellátott iparos-segédnek 50%-nyi utazási kedvezményben részesíttessenek, nem voltunk elfogultak; tudtuk, hogy ellennézetekkel is meg kellend küzdenünk, tudtuk, hogy léteznek a miennel meg nem egyező nézetek, melyeket alapos érveléssel lehet csak más irányba terelni.

Az iparos-segédnek nyújtandó utazási kedvezménynek nem szabadna *kivételesnek* lenni és nem lehet az iparos-segédet összehasonlítani más munkakeresők, gazdasági munkások, kereskedő segédnek és hivatalnokokkal, mert ha mindazok fontos tényezői is az államháztartás, nemzetgazdaság és társadalomnak, hazánknak legfontosabb szolgálatot az iparos-osztály teljesíti és a mennyiben *ügyes, tapasztalt, világlátott és társadalmilag is előhaladott* iparosságot csakis úgy nevelhetünk hazánknak, ha a segédnek mód nyújtatik látókörének kibővítéséhez, úgy az iparos-osztálynak az ugynevezett vándorlás ép oly szükséges, mint egymaga a mesterségnek megtanulása, holott az általános munkásosztálynak erre szüksége nem lévén, nevezett kedvezmény-nyújtásnak célja sem volna. Amde a gazdasági munkásoknál már is létezik az általunk a munkakönyvvel rendelkező iparos-segédnek számára kért utazási kedvezmény, ha egy bizonyos számú csoportban — *munkába* vagy *onnét vissza* utaznak, holott azok határozottan biztos keresetbe mennek, nem mint a munkát kereső, vándor iparos-segédnek, kik vándorlásukkal sokszor testileg és erkölcsileg megromlanak.

Kereskedősegédnek oly ritka a tényleges „vándorlás“, hogy ez alig jöhetne szóba, ha ők is kedvezményben részesülhetnének, de nincsenek is annyira utalva a vándorlásra, mert egy vegyeskereskedő-segéd péld. a rőfös-, vas-, fűszer- stb. kereskedésben inkább kap kenyeret, mint a cipész, ki kalapos, szabó, asztalos, festő stb. nem lehet, ha csak újból nem áll be tanoncúl valamely új iparágba.

Hivatalnokok pedig fehér hollóként keresnek vándorlással kenyeret és így nem oszthatjuk teljesen nézetét, hogy ezek is joggal igényt tarthatnának a szóban levő kedvezményre és

iggy csodáljuk, hogy indítványunkat a szakosztály „általánosságban“ nem fogadhatta el.

Mindazonáltal köszönetet mondunk ama határozataért, hogy a kedvezményt a munkaközvetítés országos szervezése után a közvetítés révén nyert segédok és munkások elhelyezése, illetőleg állomáshelyükre való utazása alkalomával vehetné igénybe.

Ez már jóakaratot tanusít — de csak elméleti haszon származhatna belőle: a munkát kereső iparos-segéd ennek hasznát soha sem vagy csak nagy ritkán vehetné igénybe, mert még akkor is, ha a munkaközvetítés országos szervezése fennállana, a munkakeresők 99%-a utalva volna a vándorlásra és így ez nem élvezhetné a kedvezményt.

Iparos-segédoknél, ha nincs munkájuk, nem ismerünk céltalan utaztatást, mert *kényszerítve* van utazni, munkát keresni, a mit vándorlással, kereséssel könnyebben fellel, mintha egy helyen töltené idejét tétlenül s ki tudja, képes-e egy helyen bevárni, míg munkát kap itt vagy ott? Miből éljen ő addig, míg szerencsés lesz munkát kaphatni.

A vasút fiskális érdekei ily fontos kérdésben nem szabad, hogy szóba jöjjenek; mert ha annyira féltik e kérdést, ne adjanak jövedelemmel ellátott hivatalnokoknak kéjutazgatásokhoz kedvezményes jegyeket és majd a vasút fiskális érdekei, de főleg hazánk ipari érdekei kellőleg meg védve leendnek.

Bár mennyire tiszteljük is mindenkinek nézetét és bármennyire szeretnénk a tek. szakosztálynak nézete és határozatához mindenben csatlakozni, felette sajnáljuk, hogy ezt nem tehetjük és álláspontjához nem csatlakozhatunk, hanem kérjük a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumot, érveléseinket is figyelembe venni és bölcs belátása szerint intézkedni.

Vagyunk a tek. országos iparegyesületnek honfiai üdvözlettel

a szerkesztőség.

Ipartestületi ügyek.

A nagykörsi ipartestület 1903. évi január hó 29-én, csütörtökön délelőtt 9 órakor, a városi szálloda földszinti nagytermében közgyűlést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Évi jelentés. 2. Az 1902. évi zárszámadás bemutatása. 3. Az 1903. évi költségeloirányzat bemutatása. 4. Tisztségviselők választása u. m.: 1 számvevő, 6 előljárásági rendes tag egyszersmind betegsegélyző pénztári közgyűlési kiküldött és 3 pottag választása. 5. Jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság kinevezése.

A gyűlést Gál Ambrus elnök és Balogh Amrus jegyző hívta egybe.

T. Szerkesztőség!

A marczali és vidéke ipartestület f. hó 18-án megtartott rendes évi közgyűlés lefolyásáról rövid kivonatos tudósítást van szerencsém alább közölni.

Elnöknek egyhangulag újból Varga György, alelnöknek Pataki Ignác lett megválasztva.

Az előljáróság tagjaivá megválasztottak: Ifj. Sztelek Ferencz, Bieberstein Péter, Gelencsér György, Roszmanik Lajos, Kőszeghi József, Szalai István, Kovács Sándor, Galambos József, Gvárdián Károly, Varga Ödön, Stigler Ignác és Wenczel András.

Számvizsgálók lettek: Gold Vilmos, Pálfi István és Hegyi Lajos.

A testületi vagyon: takarékpénztári betétben és készpénzben 3200 kor. 55 fill., ezentul van könyvtára, agy iparosok alapítókéje 2000 kor. 33 fill., temetkezési alapja 1460 kor. készpénzben és 2 gyászkocsi felszereléssel s ezuttal a közgyűlés még egy újabb díszes halottas kocsit beszerzését határozta el.

Lelkes ünneplésben részesítette a gyűlés a jelen volt iparhatósági biztost, Bajzath Ignác t. főszolgabíró, ki 39 év óta és pedig 1864-től 1872-ig mint a volt marczali céhek, innét kezdve 1884 év végéig a vegyes ipartársulat, azóta pedig állandóan mint testületi iparhatósági biztos működik.

Elhatározta a gyűlés, hogy maradandó emlékül élelnagyságu arczképét megkészteti, továbbá hosszú, buzgó működése elismerése jeléül az országos iparegyesülethez éremmel való kitüntetése iránt felterjesztést intéz.

Nem hiszem, hogy volna az országban még egy ilyen biztos, ki ily hosszú időn át egyfolytában működne az iparosok érdekében.

Marczali, 1903. január 20-án.

Tisztelettel

Gold Vilmos, ipart. számvizsgáló.

*

(Az ipartestület ezen tényével, a midőn egy ritka érdem elismerését célozza, egyuttal önmagát tiszteli meg s az érdemnek ily uton való méltatását, midőn az arra rászolgált nem maga folyamodik érette, helyeseljük. A magunk részéről is a legmelegebb üdvözlésünket küldjük érdemes biztosoknak! Szerk)

Nyilatkozatok az ipartestületek orsz. szövetsége ügyében.

IV.

„A Mi Lapunk“ t. Szerkesztőségének, Szegeden.

Szíves közlés céljából van szerencsénk az „Ipartestületek országos szövetsége“ tárgyában hozott előljárásági határozatunkat — egy az ipartestületeket érdeklő — az iparhat. biztos tiszteletdíja ügyében általunk kieszközölt III-ad

foku miniszteri határozatot és tagnévjegyzékünket b lapjuk terjesztése érdekében, tisztelettel mellékelni.

Budapesten, 1903. január hó 17-én,

hazafias üdvözlettel

Kovács István György, jegyző.

„Jegyzőkönyvi kivonat.” Olvastatott az „Ipartestületek országos szövetsége” ideiglenes elnökségének a szövetségbe való belépésre vonatkozó megkeresése és a felállíthatni szándékolt szövetség alapszabálya. Több hozzászólás után az előjáróság Kovács István György ipt. jegyző indítványához képest az „Ipartestületek országos szövetsége” ideigl. elnökségének megkeresését tudomásul véve, egyhangulag elhatározta, hogy az ipartestületnek ezen szövetségbe való belépését indokoltnak nem tartja, nemcsak az alapszabályban lefektetett célok silánysága és elégtelensége miatt, hanem azért is, mivel sem az ipartestületet, sem tagjait e szükségtelen intézmény támogatásához kötött indokolatlanul magas tagdíjfizetéssel megterhelni nem akarja. A szövetségbe való belépése az ipartestületnek felesleges nemcsak azért, mivel cipészeinknek van már egy „Országos cipész kisiparos szövetsége”, hanem legfőképp azért is, mert a kérdéses szövetség alapszabályszerű céljait minden ipartestület, iparkamara és az országos iparegyesület is szolgálja hivatvák — s ezek válnának feleslegessé amannak felállításával.

Kivonat hiteleül:

Kovács István György, jegyző.

Értesítés.

Mindazon ipartestületeknek, melyek az országos cipész kisiparos-szövetségbe cipészszakosztályaikkal vagy cipész-szakcsoportjaikkal beléptek, úgy szinte mindazon ipartársulatoknak, illetve iparegyleteknek, melyek szövetségünknek megalakulása óta tagjai.

Továbbá mindazon szaktársaknak, kik első felhívásunk óta szövetségünknek tagjai, a következőket hozzuk tudomására. 1-ször. Örömmel tudatjuk, hogy szövetségünk alapszabályait az ipar- és kereskedelemügyi miniszter 1902. évi november 26-án jóváhagyta. Mellékelve küldjük az alapszabályok 1 példányát. 2-szor. Ennek folytán tudatjuk azt is, hogy működésünket, mint országos testület, alapszabályaink szellemében megkezdettük.

Munkatervünkről a legközelebbi hóban fogjuk szövetséges társainkat értesíteni. Már előre is jelezzük, hogy munkatervünk fő pontja a folyó évben tartandó cipész-szakkiállításal egybekötött debreczeni cipészgyűlés lesz.

Egyben felkérjük minden tagtársunkat, hogy az 1902. évre, vagyis a múlt évre esedékes tagsági díjait szövetségünk pénztárnokához En-

gelbrecht P. Károly cipésmester urhoz (Budapest, IV. ker., Duna-utca 4.) sziveskedjenek beküldeni.

Végül kérjük úgy az ipartestületeket, társulatokat és csoportokat és az összes szövetséges szaktársainkat, hogy levelezéseiket és minden megkereséseket Országos cipész kisiparos-szövetségnek Budapest, VII. ker., Wesselényi-utca 17. sz. sziveskedjenek czimezni.

Budapest, 1903. január 8.

Az igazgatóság nevében, hazafias üdvözlettel

Farkas Jenő,
titkár.

Krausz János,
elnök.

Levél.

Jobb valaha, mint soha.

Én két éve, hogy itt mesterkedem és az idevaló iparosok választása folytán, jelenlegi hivatásomnál fogva én hívtam össze itt Balászfalván az első iparos gyűlést, ipartestület alakítása végett; ámbar csak 84-en vagyunk. Ugyane gyűlésen egy indítványt tettem, hogy jó volna egy országos iparos-gyűlést megtartani a jelenlegi rossz ipartörvény eltörlése vagy módosítása ügyében, hogy az ország kapuján addig kopogtassunk, míg meg nem hallják és orvosolva nem lesznek bajaink. Többen nevettek ötletemen, hogy mit akarok Balászfalván ilyen indítványozni? Mire én azt felelém: „Krisztus urunk is egy kis községben született; a jó bárhol megszülethet, csak egység legyen, mert abban rejlik az erő. Szerencsémre gyűlésünk után pár napra olvasom, hogy országos iparos-gyűlése lesz a kisiparosoknak Nagyváradon. No lám, meg volt az öröm; újra gyűlést hivatok össze, melyen magyarázatom annyira hatott, hogy rögtön két kiküldöttet választottak, egy magyart és egy román, engem és Mezei György mészáros, ki saját költségén fel is ment velem Nagyváradra. Megjegyzem, hogy talán sehol Magyarországon nem volt oly nehéz ezt keresztül vinni, mint itt, mert iparosaink nagyobb része románajku; magyarok alig vagyunk tizen, a többi német, szász; de azért ott voltunk mi is. Bizony mi itthon nem is tudtuk, hogy van egy lap, mely a mi ügyünkért küzd és csak a nagyváradi gyűlésen tudtuk meg, hogy „A Mi Lapunk” igazán a mi lapunk.

Ezuttal nem beszélek fogadtatás, ismerkedés s efélekről, csak a gyűlés s annak lefolyásáról. Bent a teremben látva a sok czilinderes és aranyláncos urakat, (mert hát urak is voltak ott) gondoltuk: ide nem a kisiparosok gyűltek össze. Hogy tehetne ezeknek javára valamit a kormány, hisz ezeknek még van jó kabátjuk, még a ruhatárba is jutott egy-egy; ezek nem szegények. Az állványról talán még Abonyi miniszteri tanácsos ur is így gondolhatott. Az ipar-

törvény módosításáról beszéltek sokan, gyáros, ur, nagyiparos, csak a kisiparosnak kellett hallgatni, mert ezek szájkosarat kaptak valamennyien: ha jó volt, ha rossz volt, csak annyit volt szabad kiabálni: Jól van, helyes, elfogadjuk, halljuk, eláll.

Ha csakugyan azért gyűltek össze, hogy a kisiparosok nyomorán segítsenek; kezdjük az inason, itt kellett volna kezdeni. A jelen törvény alatt manapság jó pénzért órának is felvesznek inast egyévre, tud-e valamit vagy sem; az én időmben tizenöt éven alól senki inas nem lehetett; most egy mesterember maga is szegényli gyermekét mesterségre adni, mert manapság őt sem tekintik valaminek. Hogy néznek ki azok a tizenöt éves segédek, hisz az asztal mellől alig látszik ki a fejök. Most az inasok a legalsóbb osztályból s még jó, ha parasztgyerekekből telnek ki; ismerek olyant, kit 12 éves korában gatyában, mezitláb behoztak és beszegődtettek, noha se írni, se olvasni nem tudott; a beszegődtetés után aztán nem a mestere, hanem az asszonya azzal fenyegeti: most vigyázz, mert már beszegődtettek, meglátom, hogyan mosogatsz és surolsz. Egy szóval, az ily gyereket nem is inasnak, hanem azért vették fel, hogy az asszony ne tartson szolgálot; s hány száz ilyen van? Mikor fel szabadul, tud mosni, főzni, vasalni, gyereket dajkálni, minden efféléhez ért, csak a mesterségéhez nem. Hogy néz ki az a tizennyolcz éves iparos is? Manapság nemcsak a rabok, hanem földbirtokos, pap, tanító stb. mind ipart folytat. Ma a sok csavargó, ki a szolgabírók nemlátom-ságából házról-házra járva kontárkodik, sem házbért, sem adót nem fizet; gyárak, udvarok tartanak házi iparost és iparszerűleg dolgoztatnak — bárkinek.

Ezeket kellett volna pontról-pontra tárgyalni s behozni jársonként a kötelező ipartestületet, felruházva az I. foku iparhatósági teendőkkel. A ki börtönben tanult ipart, az iparengedélyt ne kapjon. Ezeket kellett volna javaslatba hozni. No majd meglátjuk, lesz-e mindebből valami, vagy semmi. Dr. Barabás Béla ígérete szerint ha keresztül viszi, most is kívánom, de azután lelkemből kívánom, hogy éljen soká.

A mi pedig az ipartestületi orsz. szövetségét illeti, nincs értelme, nem ér semmit.

Fel kisiparosok, sorakozzatok oda, a hol azt mondjuk: ez a mi lapunk — egy az egészért, az egész egyért.

Balázsfalva, 1903. január 14-én.

Lukács József.

Makó, 1903. január 13.

Az iparos-ifjuság önképző körének megalakulása érdekében e hó 11-én d. u. az ipartestület új házában nagytermében igen élénk érdeklődés mellett, alakuló értekezlet volt. Az értekezletet *Lélek* István az ipartestület tevékeny és ügybuzgó elnöke vezette, ki áthatottan a töle

megszokott érzelmektől, melylyel a minden jó és szép ügy iránt, mely az iparosságot érdekli, oly meleg érdeklődéssel viseltetik, megnyitójában élénken ecsetelte az önképzőkör jogosultságát és előnyeit, mely hivatva lesz az eddig vezető nélkül volt 600—800-ra tehető iparosifjakat, a kik szabad idejüket részben korcsmákban, részben pedig minden nemesebb cél nélkül töltötték el, egy oly helyre összpontosítani, hol nemcsak idejüket hasznosítani és lelki művelődéssel eltölteni mód adatik, de jogos érdekeik megóvá-ért egyesült erővel küzdeni alkalmuk lesz, ugyszinte az egyes iparágaknak elméleti uton való tökéletesbitését szakiskolák létesítése által elősegíteni.

Az értekezlet kimondta a megalakulást és már az eddig jelentkezettek száma felülmúlja a százat.

Miután az ipartestület előjárósága díjtalanul fejajánlotta az új házában lévő nagy és tágas terem e célra, az önképzőkör fentartásának költsége oly elenyészően csekély lesz, hogy senkit sem fog visszariasztani a megállapított havi 20 fillér tagsági díj attól, hogy ezen nagyfotosságu kör tagja legyen.

A továbbiakra nézve a f. hó 18-án megtartandó gyűlés — mely iránt igen nagy az érdeklődés — fog határozni.

*

Makó város képviselőtestülete január havi rendes közgyűléséhez, a csizmadiák részéről kérvény adatott be, miszerint azon helyet, a hol országos vásárkor árulnak, hozzák oly állapotba, hogy a vevőközönség oda juthasson anélkül, hogy előbb végrendeletet kelljen csinálnia.

Régebben ily és hasonló kérvények ridegen fogadtattak és a város pénzügyi viszonyaira való hivatkozással elutasítottak, míg most — és ez a városházánál megváltozott rendszernek örvendetes eredménye — az összes fórumok pártolólág terjesztették azt a közgyűlés elé, mely elhatározta, hogy 24,000 korona költséggel kiépíti és csatornázza a csizmadiák vásári árulóhelyét. Nagyban hozzájárult a kérvény kedvező elintézéséhez az a körülmény, hogy a városi képviselőtestületben ma már az iparosság szép számmal van képviselve.

A csizmadiák közt élénk örömet keltett e határozat.

*

Az ipartestület alapszabályait a múlt évben akkép módosította, hogy a tagok felvételi díját 4 koronáról 10-re emelte fel s bevette az alapszabályokba az olvasókör felállítását is. A kereskedelemügyi miniszter minap érkezett leiratával nem hagyta jóvá a módosításokat. Első sorban az olvasókörnek külön alapszabályok szerinti kezelését és fentartását mondja ki, miután ez az ipartestülettől mint bizonyos ügyekben hatóságtól, teljesen különálló intézmény. Másodsorban kifogásolja a beiratási díjak felemelését, amely a kezdő s szegénysorsu iparosokra ró nagy terhet

Kereskedelmi és iparkamarák.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara ez évi január hó 13-án tartotta első teljes ülését. Lánzy Leo elnök az ülést megnyitván, bevezető beszédében utal a kiegyezés létrejöttére. A két kormány között létrejött megegyezés azt jelenti, hogy hazánk közgazdasági láthatárán összetoronyosult felhők oszladozóban vannak és hogy a bizonytalanságnak és rendezetlenségnek, mondhatni a reménytelenségnek lefolyt órája helyét adott egy új korszaknak: a gazdasági alapok biztonsága és consolidatioja korszakának.

A napirendre áttérve, az ipart nem érdeklők kihagyásával a következők tárgyalattak le.

Az ipari munkásoknak *balesetre* való biztosítása ügyében a kamara részletesen indokolt fölterjesztést intézett a kereskedelmügyi m. k. miniszter urhoz, a melyben utalással az utóbbi időkben kifejlődött és az iparosokra nézve súlyos következményekkel járó judicaturára, sürgette a balesetbiztosítás kérdésének törvényes rendezését és az ügy lényegére nézve jelezte az ipar érdekei szempontjából kívánatos megoldás irányát.

Az *ipari minták* oltalmáról szóló törvényjavaslat előadói tervezetét a kamara akként javasolta módosítani, hogy az izlésmentvédelem tekintetében a kamaráknak eddigi lajstromozási ügyköre továbbra is főtartassék, továbbá a központi kezelés és kihirdetés teljesen mellőztessek; a használati mintavédelem pedig egész terjedelmében a szabadalmi hivatal ügykörébe utaltassék Ausztriával egyetértőleg leendő szabályozás mellett.

A székesfőváros tanácsának felhívására a budapesti kereskedelem és ipar pangásának okaival foglalkozván, terjedelmes emlékiratban ismételte azokat az intézkedéseket és alkotásokat, a melyeket a kereskedelem és ipar érdekében az évek során sürgetett és kívánatosnak jelzett, hogy a székesfőváros közönsége az hatásköre alá tartozó összes hatósági intézkedéseknél, azoknak az üzleti életre várható kihatásait gondosan mérlegelje és szorgosan kerülje mindazt, a mi a kereskedelem és ipar fejlődését nehezíthetné, megbéníthatná.

Az ipar érdekében való nagyobb szabású akciókat a kamara a múlt évben nem kezdeményezhetett, mert a tervbe vett beruházási kölcsönből vegrehajtandó nagyobb munkák csak ezután lesznek fogalhatóak s mert a gazdasági helyzet bizonytalansága különösen az ipar terén érezte békítő hatását. A *kecskeméti* asztalosipar érdekében lámogatta a kamara az ottani ipartestületnek azt a kérelmét, hogy Kecskeméten *közös asztalosműhely* létesíttessék és hogy a kormány e tervnek megvalósítását megfelelő gépek adományozásával elősegítse. A kamara a tanoncok viszonyainak Székesfehérvár városában leendő rendezése céljából alkotott szabályrendeletet és arra nézve több irányban módosításokat

hozott javaslatba. A *munkások* munkaviszonyainak rendezése, valamint az érdekelt gyároskörök könnyebb tájékoztatása érdekében javaslatot tett, hogy az összes műhelyviszonyokat felölölő mintamunkarend dolgoztassék ki. Ellenezte a kamara az országos központi hitelszövetkezetnek ama javaslatát, a melynek értelmében a katonai ipari szükségletnek szállítása jövőre kizárólag a nevezett szövetkezet kötelekébe tartozó egyes szövetkezetek, szakcsoportok s illetőleg tagok részére biztosíttassék; a kamara a javaslatot, a mely a meglévő ipari szervezetek és kisiparosok anyagi érdekeit sértené, a mostani pangó ipari viszonyok között tárgyalásra alkalmatlannak és ennél fogva mellőzendőnek vélte.

Kimutatás

az 1901. és 1902. évi ipari törzskönyvi nyilvántartásról.

Megye	Érvelnyhatóság, illetve r. t. város	Az iparhatóságó tól érkezett				Összesen
		ipari törzskönyvi lap		ertesítés a: ipar hadékában beállott változásokról		
		1901-ben	1902-ben	1901-ben	1902-ben	
Pest-Pilis-Solt-Kiskun	Budapest	5720	6670	5433	6425	24248
	Kecskemét	172	153	183	223	731
	Czegléd	84	90	166	66	406
	Félegyháza	89	96	223	114	522
	Hala	30	48	48	81	207
	N.-Kőrös	46	56	36	16	154
	Szent-Endre	21	17	10	2	50
	Vác	62	85	80	883	1110
	Kis- és nagyk.	1972	1909	1023	929	5835
	Féjér	Székesfehérv. kis- és nagyk.	154	139	163	77
		405	414	220	135	1174
	A magy. kir. központi st. t. hivataltól érk.	—	5806	—	—	5806
	Összesen	8755	15483	7585	8951	40774

Lánzy Leo elnök elismeri, hogy a kormány nem teljesíti mindig a kamara kívánásait; ez azonban nem mulik a kormány jóakarátán, hanem azon a körülményen, hogy a kormány elhatározásainál nem helyezkedhetik egyoldalú álláspontra, mert figyelembe kell vennie az összes számba jövő érdekeket. A visszapillantásból magából kimutatja aztán az elnök, hogy a kormány számos esetben figyelembe vette a kamara állásfoglalását. Kéri a jelentés tudomásulvételét.

Néhány újpesti sütőiparosnak azt a kérelmét, hogy Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye területére nézve a sütőipar gyakorlása a fővárosban életbe léptetett szabályrendelethez hasonló intézkedésekkel korlátoztassák, a kamara nem látja indokoltnak.

A *kecskeméti kőműves-* és *ácssegédek* munkaviszonyairól intézkedő szabályrendelet tervezetét, a mely a mesterek és segédek egyértelmű megállapodása alapján alkotott, a kamara jóváhagyandónak és életbe léptethetőnek véli.

A *czeglédi ipartestületnek* kérelmére a kamara az iparosok vásárolási költségeinek lehető apasz-

tása érdekében előterjesztést intéz Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megye törvényhatóságához a végből, hogy a megyei országos vásárokon érvényes helypénztársabályzat tételei leszállíttassanak.

Az *ipartestületek országos szövetsége* előkészítő bizottságának megkeresését az iránt, hogy a kamara rendes tag gyanánt belépjen, a kamara azt, *hogy törvényes feladataimál fogva legelső maga van hivatva és illetékes a kézműipari és ipartestületi érdekeknek a képrisleltére, mellőzni javasolja.*

(Tudtunkkal a pesti kamara az első, mely — igen helyesen — szint vallott a kétes értékű terv ellen.)

A *miskolci kereskedelmi és iparkamara* január hó 8-án ülést tartott, melyen mindenkéltől elnök terjesztette be a múlt évről szóló visszapillantást. Ebben az elnök számot adott azon nevezetesebb mozzanatokról, melyek a kamara belételeiben a lefolyt év alatt felmerültek, valamint a kerület közgazdasági viszonyairól, helyzetéről és az ebben előfordult figyelemre méltóbb jelenségekről. A lefolyt év a kamarai területre nézve sem volt gazdasági téren kielégítő, bár a termés megfelelő volt. Ipartelepnek nem szüntek ugyan meg, de újak sem keletkeztek és a meglévő vállalatok helyzete nem volt jó. A helyesléssel fogadott elnöki jelentés után előterjeszti elnök, hogy a kamara titkára dr. Szentpáli István Miskolc város polgármesterévé választatván, állásáról lemondott. Az ülés a szabályzat 9. §-a alapján megejtett titkos szavazással egyhangulag Sugár Ignác helyettes titkárt választja meg a kamara titkárává.

Ezek után köszönettel és örvendetesen vétetett tudomásul, hogy Weidlich Pál miskolci kereskedő az ujévi ajándékok megváltása fejében három éven át évente 300 koronát ajánlott fel oly célból, hogy ez a miskolci kamara kerületében kizárólag árukereskedéssel foglalkozó ifjak számára utazási ösztöndíjjal szolgáljon. Radvány elnök a maga részéről 150 koronát ajánl fel, a mit az ülés lelkesen fogadott.

Végül elnök, a kamarai tagok jelen ötéves megbízatásának tartama lejárván, visszapillantott az időszak munkálkodására és eredményeire és meleg köszönetét nyilvánítja az iránta már négy ciklusban mutatkozó bizalomért és támogatásért. Koos Soma és Pflieger Ferencz melegen méltányolják az elnöknek a kamara vezetése körül majd egy negyed század alatt szerzett bokros érdemeit, mire az ülés elnök éltetésével véget ért.

Lehetőleg mindig csak magyar anyagokat használjunk ipar-cikkeink előállításához.

Magyar csak magyart pártoljon.

A hazai közlek. vállalatok és az állami vas- és aczelgyárak beszerzései 1901-ben.

A magyar korona területén fekvő vasutak, hajózási vállalatok, a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és aczelgyár által az 1901. évben beszerzett anyagok és leltári tárgyak összesített kimutatását megkaptuk.

A főbb adatokat a következőkben közöljük: Törzsök és tönkök, talpfák, egyéb faragott anyag, fűrészelt anyag, erdei iparczikkek, tüzelőfa, aszén belföldön 13.580,178, külföldön 192,396 korona;

asztalosárúk, kádár és egyéb munkák belföldön 282,526, külföldön 530 korona;

terméskövek, félig faragott kövek, pala, kavics, mész, hidraulikus mész, cement belföldön 1,921,917, külföldön 52,717 korona;

kőfaragó munkák, cement munkák belföldön 300,404, külföldön 16,981 korona;

tégla és téglaneműek, vegyes anyagárúk belföldön 481,253, külföldön 297,577 korona;

üvegárúk belföldön 118,706, külföldön 107,866 korona;

köszén, barnaszén, koks, briquette belföldön 16.320,310, külföldön 7.310,425 korona;

vászoneműek (pamut, len, kender, juta), gyapjuneműek (posztóneműek, szőnyeg, pokrócz), selyem- és bársonyczikkek, kötéláru czikkek, paszomány- és gombkötőárúk, viaszos vászon és tapéták, vizmentes ponyvák, vegyes textilanyagok (kendercsepű, lámpabelek, pamut- és jutafonál) belföldön 1.817,243, külföldön 117,872 korona;

szabó, szücs és sapkák munkák belföldön 726.965, külföldön 640 korona;

kárptos munkák, ágyneműek belföldön 71,226, külföldön 2,503 korona;

gyékények, lábszőnyegek, kosarak stb. belföldön 150,329, külföldön 13,935 korona;

kidolgozott bőrök, szijgyártó és bőrdőndős árúk, hajtó szijak belföldön 260,067, külföldön 828 korona;

kaucsuk-árúk belföldön 468,210, külföldön 3.840 korona;

író-, rajz- és csomagoló-papíros, távirtdai papirtekercek, nyomtatványok, tapéták belföldön 1.665,954, külföldön 22,875 korona;

kefekötő- és seprő-árúk belföldön 60,105, külföldön 2,510 korona.

Érdeklődők a részletes adatokat megtekinthetik a m. kir. Kereskedelmi Muzeum igazgatóságánál.

*

Örömmel tapasztaljuk, hogy mindinkább nagyobb gond fordítatik a hazai ipartermékekre s reméljük, hogy az újabb kimutatás még a jelenleginél is kedvezőbbé fog alakulni.

Kivonat a bukaresti szaktudósító 1902. évi november havi jelentéséből.

(Folytatás.)

Egyenkint véve a bőrfajokat, ezek forgalmáról a következő adatok nyújtanak képet:

Talpbőr:

Szerbia bevitele volt 1900-ban 180.613, Bulgáriáé pedig 423.777 kg.

Romániáé nincs külön kimutatva, hanem a nagyobb állatok cserzett bőre, fejjel vagy a nélkül egy pont alá van foglalva, a melyből a bevétel 1900-ban 54.591 kg. volt.

Magyarország 1900-ban Romániába 2.300, Szerbiába 54.200, Bulgáriába 52.500 kg. talpbőrt vitt be.

Szerbia bevételének tehát kb. egyharmad részét, Bulgáriáénak egy nyolczad részét fedezzük. Romániába való bevételünk jelentéktelen.

Románia talpbőrbevétele a magas vámok által erősen favorizált belföldi gyártmány mellett egyáltalában csekély.

A belföldi román ipar a versenyt megnehezíti. E mellett a német verseny érezhető legjobban.

Szerbiába Anglia körülbelül ugyanannyit visz be, mint mi, Ausztria még többet. Igazi versenytársunk *Ausztria*, melynek áruja finomabbnak mondatik miénknél s e mellett ár tekintetében is versenyképes.

Bulgáriában az osztrák verseny nem számít.

Kivitelünk Bulgáriába állandóan *emelkedik*. Az a mód, melylyel a magyar talpbőr-*ipar, a hol a kellő akarat és szakismeretek támogatják, mily bámulatos gyorsan tud tért foglalni.* A magyar talpbőr ugy minőség, mint ár tekintetében versenyképes.

Talpbőrgyárosaink Bulgáriát beutazzatják, ily módon a képviselőik útján a piaci viszonyokról és izlésről tájékozva vannak, a fizetési feltételeiknél a kívánalmakat (60 napig mennek el) kielégítik.

1901. év folyamán ennek következtében kivitelünk Bulgáriába háromszorosra emelkedett.

A legerősebb mellettünk az olasz bőr-*ipar* helyzete. Áraik a miénkkel egyenlők. Előnye az olasz bőrnek a nagy választék. Hat minőségű talpbőr kínálhatik.

Felső és finom bőr.

Felsőbőrrel valamint a finomabb kikészített bőrből bevitetett:

Romániába 248.922 kg., Szerbiába 156.066 kg., Bulgáriába pedig 97.119 kg.

A felsőbőrbevitel tehát aránylag Bulgáriában a legkisebb s Szerbiában a legnagyobb. Igen szép arányban részesülünk Szerbia bevételében, a melynek 57%-át fedezzük; még a 4-6% is elfogadható, melyet Bulgária bevételéből kiveszünk. Románia bevételéből azonban alig 1% esik reánk.

E jelenség magyarázata általában az, hogy a finom felsőbőrök nálunk is csekély mennyiségben gyártatnak s csak azokba az államokba van még számbamenő kivitelünk, ahol a belföldi ipar a közönséges felső bőrt se gyártja elegendő mennyiségben.

A mi a versenyző államokat illeti, Románia szűkségeit túlnyomó részben Németország fedezi, mellette

Francia- és Olaszország szállítanak számbamenő mennyiséget.

Már Bulgáriába Németország háttérbe szorul s Franciaországra és Angliára esik a bevétel zömé.

Szerbiában pedig mi dominálunk s kivülünk még csak Ausztria és Németország versenyképes.

S ez a jelenség, hogy szomszédos országok szerint ennyire eltérők a versenyviszonyok az illető országokban, az ipar fejlettségének s az igényeknek eltérő voltával hozható összefüggésbe.

A fejlődő belföldi ipar a bevittet csökkentti s ezért gyárosainknak az egyes különleges bőrfajok előállításában kell a piacokat megelőzni.

Romániába a finom felső bőr még nagyobb részt külföldről jó; bár a belföldi ipar itt is mindinkább tért foglal.

A chevreau (Charles Dumesnil és Bisson Páris), a szattján, valamint butorbőr, nyomtatott bronzozva, aranyozva, Franciaországból (Páris), a színes birkabőr Olaszországból jó. Németország újabban chevreaual is versenyez.

Ausztria a bandázsok s a könyvkötőipar számára szállit bőrt.

Anglia speciálitása a pergamen.

Már Szerbiában is inkább a belföldi ipar, mint a külföldi verseny veszélyezteteti bevételünket. Ökör-, borjú- és bélésbőr már Szerbiában is jelentékeny mennyiségben készül. A szerb áru minősége kevésbé jó, de olcsóbban adatik.

Rendeletek és elvi határozatok.

Kereskedelmi m. kir. miniszter 73820/VIII. sz. Budapest székes főváros tanácsának. A sz. főv. tanácsa részéről f. évi aug. 16-án 134822/1. sz. a. hozott I. foku iparhatósági határozattal egybehangzó II. foku iparhatósági határozatot, mely felhívja a budapesti cipész ipartestületet, hogy Dr. Horváth Kálmán volt iparhatósági biztos részére f. év első öt hónapjára a múlt évi tiszteletdíja arányában esedékes tiszteletdíjat fizesse ki, a budapesti cipész-ipartestület részéről a törvényes határidőben beadott felebbezés következtében felülvizsgálat alá vettem. Ennek eredményéhez képest az idézett II. foku iparhatósági határozatot megváltóztatom s a nevezett ipartestületet a f. év öt hónapjára eső említett tiszteletdíj részlet megfizetésének kötelezettsége alól felmentem. Így kellett határoznom, mert az ipartörvény az iparhatósági biztosok díjazása iránt nem rendelkezvén, ha nem is létezik az ellen észrevétel, hogy némely nagyobb taglétszámú ipartestület az iparhatósági biztosok részére tiszteletdíjat szavazzon meg s hogy az iparhatósági biztos az ipartestület által önként meghatározott időre önként felajánlott tiszteletdíjat elfogadhasson, az iparhatósági biztosok teendőik végzéseért az iparhatósági biztos díjazást követelni nincs jogosítva s az ipartestüle-

tet arra kényszeríteni, hogy az iparhatósági biztosnak díjazást nyújtson, vagy a bizonyos időn át nyújtott tiszteletdíjat oly időre is nyújtsa, a mely időre az ipartestület a tiszteletdíjazásának beszüntetését határozta el, nem lehet. Már pedig a jelen esetben a budapesti cipész-ipartestület a f. évi április hó 7-én tartott rendes évi közgyűlésén a kellő alakszerűségek betartásával a f. évre megállapított költségvetési előirányzatában az iparhatósági biztos díjazását jogerős határozattal beszüntette. A fentiekben vázolt elvből folyólag tehát Dr. Horváth János iparhatósági biztos a nevezett ipartestülettől a f. év első öt hónapjára vagyis a f. évi január hó 1-től lemondásáig terjedő időre díjazást nem igényelhet. Egész általánosságban kiemelem továbbá, miszerint még az esetben is, ha az iparhatósági biztos ezen tisztelet a közte és az ipartestület között előzetesen létrejött kifejezett megállapodás alapján csak bizonyos díjazás kikötése mellett fogadta volna el, s ha az iparhatósági biztos az ilykép létrejött megállapodás (szerződés) által előre kiküldött díjösszegnek, vagy bizonyos részének kifizetése iránt támasztana az ipartestülettel szemben igényt, ezen igénynek is csak az esetleg létrejött szerződés alapján és csak a rendes birói uton szerezhetne érvényt.

A f. év okt. 7-én 18412/I. sz. a kelt jelentésével felterjesztett ügyiratokat a IV. ker. előjáráságtól közvetlenül bekívánt iratokkal együtt megfelelő további eljárás végett leküldöm. Budapest, 1902. december 6-án. A miniszter megbízásából: Abonyi s. k. miniszteri tanácsos.

H I R E K.

— **Figyelmeztetés.** Ha iparostársaink valamelyikének birtokán jelzálog-kölcsön van betáblázva, ne mulassza el azt e hó 30-ig bejelenteni, hogy a törvényben megállapított adóleengedésben részesülhessen.

— **Jutalom a hű ipari munkásoknak.** Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter a szegedi kereskedelmi és iparkamarának a többi kamarák által is pártolt javaslatára elhatározta, hogy ezentúl minden évben száz iparossegédet fog az országban kitüntetni egyenkint 100—100 koronát tevő jutalommal és díszes elismerő okmánnyal. (A jutalmak közül a szegedi kamara területére öt esik.) A jutalmazás főfeltétele, hogy a magyar honos és munkakönyvvel bíró ipari munkás legalább 15 évig megszakítás nélkül dolgozzon egy helyen, melybe a tanoncok is beszámíthatók. A jutalomért folyamodó évi fizetésének a 2000 koronát nem szabad meghaladni, hogy így a jutalmazások a szerényebben javadalmazott és erre rá is szorult munkások számára legyenek fenttarthatók. A jutalmazandók-

ról minden év június végéig a kamarák tesznek javaslatot a miniszternek a hozzájuk érkező ajánlások alapján. — Láng miniszter ezen rendkívül jelentős elhatározása kétségkívül nagy erkölcsi hatást fog gyakorolni a mindenképpen megbecsülni való derék munkás elemre. Oly ujtás ez az ipari munkás osztály számára, a mely kétség kívül nagy befolyással lesz azon munkásainkra, a kik anyagi viszonyaik folytán nem önállósi hatják magokat és munka helyüket nem fogják nyomós ok nélkül felcserélni. Nem a jutalom-díj összege, hanem ennek erkölcsi értéke becses nekünk, mivel örömmel tapasztaljuk, miszerint kormányunk, mely a gazdasági hű szolgák és munkásokról már évek óta megemlékezik — az ipari munkások érdekeit is jutalmazni igyekszik.

— **Szövetkezetek szövetsége.** Bács-megyében Latinovics Pál diszelnöksége alatt szövetség alakult, mely a megyebeli szövetkezetek érdekeit szolgálni lesz hivatva, nehogy ezen üdvös intézmények valamelyike a felszámolás kényszerhelyzetébe sodortassék. Hazánkban ez az első ily czélú szövetség, mely Zomborban székel.

— **Budapesten** egy külön álló czukrász és mézes-kalácsos ipartestület van alakulóban, melynek összehozása érdekében Stüek Ferencz fáradozik.

— **A Szeged-kerületi iparmuzeum** a szegedi kereskedelmi és iparkamara házában nyitva áll vidékiek részére naponta, helybeliek részére vasárnaponként.

— **A kereskedelemügyi m. kir. miniszter** a győri ipartestületi betegsegélyző pénztárt feloszlatta, illetve a győri kerületi betegsegélyző pénztárral egyesítette.

— **Véglegesítések.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Karlovitz László és Pál Andor ideiglenes minőségű ipari szakiskolai tanárokat állásukban véglegesítette.

— **A kereskedelemügyi m. kir. minister** Hont vármegyének a házalókereskedésnek a vármegye területén való korlátozása tárgyában alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

— **A zsolnai kiállítási bizottság** febr. hó 7-én nagy táncvigalmat rendez a kiállítás javára. — A művezetők országos egyesületének zsolnai osztálya pedig február 21-én tartja farsangi vigalmát.

A kereskedelemügyi miniszter 15000 koronával járul a zsolnai iparkiállítás sikerének biztosításához.

— **A közösség káros hatása a magyar iparra.** Egy németországi előkelő lapban a következőket olvassuk: „Egy osztrák-magyar kiállítás kerekében. A bécsi osztrák-magyar kiviteli társaság, a mely Montrealban is képviselve van, a canadai Pacific-vasut vonalán egy express-kocsit rendezett be a legkülönfélébb ipartermékek

kiállításával, mely szerfeletti látogatottságnak örvend. Bécs állított ki legtöbbet, de Brünn, Teplitz, Karlsbad, Prága, Gablonz stb. is igen szépen van képviselve. A napokban kezd meg körutját a Pacific vidékén és minden nevezetesebb gócponton szükség szerinti időig fog tartózkodni. stb. stb.“ Budapest és Magyarország egyéb nagyobb városai oly lényegtelenek az „*osztrák-magyar*“ fogalom alatt, hogy szóval sincsenek megemlítve s így a nagy külföld magát Magyarországot nem mint egy hatalmas és Ausztriával versenyző államot, hanem mint egy műveletlen, hátramaradott pusztafogát fogja tekinteni. — Felhívjuk kormányunk figyelmét ezen körülményre és kérjük sürgősen intézkedni, hogy a kiállítás rendezői eléggé feltűnő helyen és különféle nyelveken jelezzék a Pacific vasutvonalon rendezett kiállítási kocsin, „*hogy ezen kiállításban csakis ausztriai iparcikkek láthatók és hogy Magyarország abban képviselve nincs.*“

— **Báró Bánffy Dezső** volt miniszterelnök a „Magyar Közélet“ részére „a magyar nemzeti-ségi politika és a magyar ipar“ czim alatt cikket írt. A volt miniszterelnöknek sovinizmusán nem ütközünk meg, sőt örvendünk annak, hogy mindenek előtt magyar érzelmű és érzelmeit kifejezésre juttatja — de mégis különösnek tartjuk, hogy egy oly parlapról és egyénről tesz dicsőítő említést, melynek nevét mi még nyomdafestékre sem méltatjuk. Ha ilyen elemekben bízott meg Bánffy miniszterelnöksége idejében is, úgy valóban nem csodáljuk végzetét.

— **Megjelent.** Gelléri Mór, az országos iparegyesületnek érdemekben gazdag igazgatója sajtó alá rendezte a múlt évben Nagyváradon megtartott hazai ipartestületek országos gyűlésének jegyzőkönyvét, mely most megjelent. A felette értékes mű felőleli minden mazzanátát a nagygyűlésnek és ennek tevékenységének hű képét tárja elénk. Azon ipartestületek, a melyek a nyomdai önköltséget beküldötték az országos iparegyesületnek, bizonyára birtokában vannak már ezen nagyértékű jegyzőkönyvnek, mely elévülhetlen becses bir.

— **Egy kis számadat Amerika bőr-iparáról.** Az amerikai bőr-*ipar* 1900-iki állapotáról eszközölt hivatalos felvételei eredményeiről részletes tudósítást kaptunk, mely szerint 1900-ban az Egyes.-Államokban 1306 bőrgyár 173.977.420 dollár tőkével 54.551 munkást foglalkoztatott és 204 millió dollár értékű bőroket állított elő. Bőrárukat 39.445 telep állított elő 411.682.268 dollár értékben. Cipőgyár 1.600 állott fenn és ezek 261 millió dollár értékű árut állítottak elő, míg 23.560 kézműves csak 26.550.678 dollár értékű cipőárut készített.

— **Kartell minden felé.** Drezdából írják, hogy a szászországi textilhajtószij-gyárosok közt tárgyalások folynak tulolesó árajánlatokat gátló eljárás iránt.

— **Zsinegáru.** Berlinből jelentik, hogy a német kenderfonó és zsinegyárakban a gépeknek legalább is 20%-a szünetel. A német kenderfonók köteleke elhatározta, hogy a zsinegyárakban a múlt év elején keresztül vitt üzemsökentést fentartja.

— **Öblösüvegek.** Ruscsukban hír szerint, a szükséglet öblösüvegben igen jelentékeny és a készletek nagyon megfogytak, úgy hogy több vidéki kereskedő igényeit kielégíteni nem lehetett. A Magyarország öblösüveg árai a tavalyiáknál jelentékenyebben olcsóbbak.

— **Gyarmatárak.** Constanzaiban, hír szerint nagyon kívánatos volna, ha magyarországi fonó- és szövőipari czégek figyelmüket az ottani piacra fordítanák, ugyszintén magyar czégek az ottani piacon eredményesen léphetnének fel gyarmat-, gyógy- és festékáruval is, különös tekintettel arra, hogy Fiume a constanzai kikötővel rendes és közvetlen hajójáratok útján összeköttetéssel bir. Különösen nagy az ottani piacon a kávé- és rizsszükséglet és czélszerű lenne, ha egy magyarországi gyarmatáru czég ott fiókot nyitna.

— **A magyar kir. kereskedelmi muzeum** keleti mintatára V., Váci-körút 32. sz. d. e. 9—12 óráig, továbbá a hazai termékek állandó kiállítása, a kereskedelem történeti gyűjtemény, a háziipari kiállítás pedig a városligeti iparcarnokban d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig megtekinthető. A ki Budapestre utazik, el ne mulassza ezen nevezetességeket megtekinteni.

— **A czeglédi iparos ifjak** folyton ki-
eszelnek valamit, hogy kölcsönös érintkezés útján együvé tartozandóságukat fejlesszék. Mára disznótort rendezett az iparos ifjuság egylete. Igen okos és szép dolog, a mit a derék czeglédiek mivelnek.

— **A szathmári iparos ifjak** február 8-ra hívták egybe a fiatalságot a Pannoniához, hogy ott zárt társaságban jól érezzék magukat, de kerüldendő a pazarlást, a legegyszerűbben megjelenő leányok titkos szavazás alapján fogják odaitélni dicséretüket. Igen helyesen! Mert a mit megtakaríthatni, az tiszta haszon.

— **A marczali ipartestület** az agg iparosok alaptökéje javára 1903. február 9-én a Simonics-féle vendéglőben zártkörű tánczvigalmat rendez. Sok sikert kívánunk.

— **Olvásóink szives figyelmébe ajánljuk Hoffmann Hugó első szegedi fehérnemű gőzmosó- és fényvasaló ipartelepének mai számunkban közölt hirdetését.**

Felhívás.

Olvásóinkat felkérjük, hogy a mennyiben oly esetek jutnak tudomásukra, hogy közhivatalok kiirt szállításoknál a magyar ipart mellőzik, ezen eseteket *lehetőleg kimerítően* tudassák szerkesztőségünkkel.

Vállalatok és árlejtések.

(Az e rovatban közölt ajánlati versenyekről — melyek érdekelhetik gazdasággal is foglalkozó iparos, valamint kereskedő olvasóinkat is — bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk, ha a kérdésekhez a megfelelő válasz-bélyeg van csatolva.)

A belvárosi m. kir. pénzügyigazgatósághoz a szükséges papírneműek szállítására. Határidő: *f. évi jan. 31.*

A sátoralja-ujhelyi m. kir. államépítészeti hivatalhoz a nagy-csebi róm. kath. templom és paplakon teljesítendő helyreállítási munkálatokra. Bánatpénz 5%. Határidő: *f. évi február 3.*

A pótlai cs. és kir. kikötő tengernagyi hivatalához az 1904., 1905. és 1906. évekre szükséges alább részletezett szövetek szállítására. 2000 mtr vászon nyári nadrág, 6000 mtr vászonbélés fehérítve, 8000 mtr vászonbélés fehérítellen, 6000 mtr vászon ruhazsák, 2300 mtr vászon kenyérszák, 15,000 db törülköző, 7500 kék, 7500 vörös mintájú. Az árlejtés feltételei a keresk. és iparkamaráknál megtekinthetők. Határidő: *f. évi márczius 15-ig.*

Kérdések és feleletek.

Kérdések

9. sz. Itt egy paraszt ember iparendélyt kapott mészároságra, ki tudunkkal sehol sem tanulta a mesterséget. A másodfoku iparhatóságnál följelenthetjük-e és ezen iratra kell-e bélyeg és mennyi? *Andresán Olivér*, mészáros.

10. sz. Régi iparos vagyok. Eddig semmiféle kellemetlenségem nem volt, a beállandó munkaidényben sem szeretnék bajba kerülni. Éppen azért megnyugtatót szeretnék szerezni 1. arról, hogy akik 1880-ban önálló kőművesmesterek voltak, van-e joguk ma az j miniszteri rendelet értelmében *ugy munkát vállalni, hogy a felvállalt épületnél csakis a kulcsot adja a munkaadónak?* 2. Lehet-e tehát a teljes épület-felvállalást eszközölnie úgy, hogy a vállalati tárgyhoz szükséges különböző ipari eszközöket szakemberekkel végeztesse? 3. Avagy, ha egész teljes épületet vállal, akkor ahányféle ipari munkaszükséglet igényeltek, annyiról kell-e iparendélyt váltani?

Szíveskedjék ezen kérdésekre becses lapjának szerkesztői üzenetei között választ adni, mert az országban sok kőművesmester lehet eltelve aggodalommal. Sárospatak, 1903. jan. 15. *Czirák István* kőművesmester.

11. sz. Létezik-e a „Fredin, bestes Putzmittel“ chevrot cipő fényesítésére alkalmas, bécsi és berlini készítményekhez hasonló *magyar* fénymáz? Hol gyártják azt, kinél lehet kapni, mi az ára? Kérem t. előfizető-társaimat, hogy b. válaszukat „A Mi Lapunk“ szerkesztősége útján hozzám juttatni sziveskedjenek. Temesvár, *Hoffmann Antal*.

Feleletek.

9. számhoz. A kérdésre, a mint előttünk fekszik, határozott választ nem adhatunk, előbb szükséges ismernünk az iparigazolvány kiadására alapul szolgáló feltételeket, nevezetesen: igazolta-e illető azt, hogy az átmeneti három évben (1884—1887. szept. 30-ig bezárólag) arra hivatott mészárosmesternél, mint segéd, legalább két évig foglalkozott (1884. évi XII. t. cz. 6. §.), avagy jelentett-e be illetve állított-e üzlete vezetésére üzletvezetőt? (1884. XVII. évi 3. §.). Ha az illető e két feltételnek eleget nem tett, törvénysértés követeltet el. Az esetleges feljelentés ivenkint 1 korona bélyeggel látandó el.

10. számhoz. 1. Van. 2. Igen. 3. Nem.

Mert az ipartörvény idevonatkozó 48. §-a ezeket tartalmazza: „Minden iparosnak joga van készítményeinek teljes előállítására szükséges mindennemű munkát egyesíteni s az erre megkívántató munkásokat tartani.“

Az érintett szabályrendeletből közöljük az idevonatkozó részt: „... Kőműveseknek kis és nagy községekben az egyszerű szerkezetű földszintes lakóházak és gazdasági épületek építése, továbbá oly javítások és tatarozások végzése, melyekhez a földszintet meg nem haladó állványok felállítása nem szükséges, — ha e munkálatok építési engedély alá nem esnek.“

Hasznos tudnivalók.

(Ezen rovat alatt állandóan közölni fogunk a gyakorlati életben előforduló hasznos tudnivalókat, hogy azokat adandó alkalmakkor t. olvasóink értékesíthessék.)

Aranytárgyak tisztítása. Puha kefét vagy gyapjudarabot meleg szappanosvizbe vagy borszeszbe mártunk s azzal a tárgyat megdörzsöljük; aztán párizsi veressel dörzsöljük le megint, melyet puha keztyűbőrrel kenünk fel.

A külföldi ásványvizek pótlása magyar ásványvizekkel. Nagyon sok pénzt adunk ki külföldi vizekre, pedig mi — a karlsbadit és marienbadit kivéve, külföld egyetlen vizére sem vagyunk utalva. A giesshübeli, krondorfi, bilini vizet jól pótolhatjuk a bodoki Matild, a répáti, kászoni és a luhi Margit-vizekkel; a seltersit, gleichenbergit, a sztojkai, kovásznai, dombháti, bikszádi, bártfai (Doktor), az emsít a lipíki vizekkel, a rohitschi vizet a balaton-füredivel, és a koritniczai-val, a schwalbachit, spaait a buziási-val, a cudovait a borszéki (Kossuth), előpataki vizekkel, a homburgit a tusnádival, a wildungenit az élvezeti- és gyógyviznek egyaránt páratlan borszéki-val, a kreuznachit, hallit a csizi vízzel, a fridrichshalli, püllnai, saidschützi vizeket a budai keserűvizekkel, a roncegnoi, levicoi vizet a parádi vízzel, a kissingeni vizeket a czigelkaival, a kronthali Apolinarist a mohai Ágnessel és a Salvator-vízzel stb.

Országos vásárok.

Január 28. I-kis, Eperjes, Erdőbénye, Uj-Fehértó, Hódmezővásárhely, János-hida, Mikeszása Szalk-Szent-Márton, Téglás, Vári, Zám

Január 29. Lízsi, Szászsebes.

Január 30. Ó-Falu, Szirma (Zemplén), Novi (H.)

Jan. 31. Kis Lucska, Nagy-Szalatna, Novoszelicza.

Febr. 1. Trencsén-Baán, Domanizs, Kalóz, Katona, Nagyekemező, Répö-tfa'u, Teke, Vaskóh, Verebély.

Február 2. Aranyos-Maróth, Balassa-Gyarmat, Balmazújváros, Baranyavár, Béla, Erdőd, Fehérgyarmat, Garam-Szőlős, Király-laróc, Körmend, Libetbánya, Miske, Modor, Muzsnia, Nagykanizsa, Oláh-Lápos Szt.-Anna, Bars-Szt.-Kereki, Szentés, Szered-Ujvároska, Torna, Tovariso, Ujváros.

3. Alsó-Balog, Balog, Csáktornya, Etőd, Gyergyó-Ditrő, Gyéres, Gyöngyös, Hajduböszörmény, Horgos, Illava, Karánsebes, Kun-Szt.-Miklós, Pálos-Nagymező, Prázmár, Somkerék, Szamosujvár, Szent-Balázs, Szélnye, Szielnicz, Szelnicz, Tobajd, Tarczal, Ujegyház, Várkápola, Zala-Szt.-Balázs.

Február 4. Bazin, Nagykárol, Olad.

Február 5. Csütörtök, Homonna, Leibicz, Nagy-Majtény, Szászudós.

Február 6. Bobró, Klenócz, Korpona, Magyaros, Mária-Pócs, Remete, Sziksó.

Február 7. Füle, Tápio-Bicske

Február 8. Dorog, Gács-Váralja, Hajdu-Dorog, Jászkisér, Jolsva.

Pót-vásár.

A múlt év november 12-re esett, de elmaradt vásár Hegyfaluban február 9-én fog megtartatni.

Vásár áthelyezések.

A Gömör-Kishont vármegye területéhez tartozó Putnok községben a f. évi január hó 26. és 27-ére eső országos vásár és az október hó 1-ére eső hetivásár ez évben kivételesen február hó 3. és 4-én, illetve szept. hó 30-án; Pozsony vármegye területéhez tartozó Szempcz községben az 1903. évi április hó 6-ára eső Leó pápai országos vásár kivételesen 1903. évi márcz. hó 16-án; Zala vármegye területéhez tartozó Zalaegerszeg városban a f. évi február hó 14-ére és a június hó 2-ára eső országos vásárok ez évben kivételesen február hó 16-án, illetve június hó 3-án; Sáros vármegye területéhez tartozó Felső-Szvidnik községben az 1903. évi január hó 19-ére eső vásár január hó 20-án, a május hó 6-ára eső vásár május hó 11-én, a jun. hó 8-iki vásár jun. 9-én, a szept. hó 21-iki vásár szept. hó 28-án és végül az okt. hó 27-ére eső vásár okt. hó 30-án fog megtartatni.

Szerkesztői üzenetek.

(Valamennyi olvasónknak szíves üdvözlötünk.)

T. olvasóinkhoz legyen szabad azon kéressel járulnunk, hogy szíveskedjenek lapunkat oly czimek beküldésével támogatni, a kiktől értelmiségüknél fogva feltehető, hogy "A Mi Lapunk" díszes táborához csatlakoznak, ha megismerik célunkat. Melynek teljesítéséért fogadják már ezúttal is köszönetünket.

Borda György, Istvánföld. Hazai gyártmányu czéznát a pozsonyi czéznagyár r.-t.-nál szerezhethet be, mely a fennállott Salcher és Richter czéznagyárat megvette és kibővítette. Forduljon a fentirt gyárhoz árjegyzékért, de mivel a gyár aligha fog kicsinyben is elárusítani, kérdezze meg tőle, hogy önhöz közel levő melyik kereskedőnél kaphat hazai czéznát? Vattát pedig próbáljon a bajai vattagyárból rendelni.

Kovács Sándor, Mélykut. Forduljon a kolozsvári ásvány- és gyógyszappangyárhoz.

Sántha Imre, Rozsnyó. De igenis létezik és a fogadást — sajnáljuk — ön vesztette el és pedig Szent-Lőrinczen; a hol mindentféle cipőszalagokat kaphat és oly kivitel-ekben, mint külföldön.

N. N. előfizetőinknek, Szeged. Már többször kijelentettük, hogy készséggel helyet adunk lapunkban az ellenvéleményeknek is, mert csak így tisztázhatjuk az iparosokat érdeklő eszűket, valamint azt is, hogy névtelen közleményeknek teret nem nyitunk. Legyen szives magát megnevezni és készséggel állunk rendelkezésére.

Krizzán János, Arad. A pontatlanság a postai kézbesítés körül keresendő. A 2. és 3. számot ismételtelen megküldtük.

Váradi Lajos, Hmvásárhely. Megkaptuk december 20-án.

... Kovácsmester, *Hmvásárhely.* Az ipartestület vezetőségére vonatkozó — minden egyéb, csak annak diszére nem vallo közleményét személyeskedésnek látszó tartalmánál fogva, nem közölhetjük, de osztjuk nézetét, hogy az elnökség mit sem törődik az iparosokkal, különben nem volna olyan széjjelhuzás az iparosok között.

Kerekes Pál, Lippán. B. sorai későn jutottak hozzánk. Fogadja részvételüket hitvestársának elvesztéseért. Lapot küldünk.

Vakatits Ferencz, Fót. Rendben van.

Kath. Legényegyesület, Besztercebánya. B. óhaja szerint megküldöttük lapunkat a tájékoztató számtól kezdve. Ha ez iránt többen jelentkeznek, majd bekötési táblákról is gondoskodunk.

Népkör, Békés-Szt.-András. A lapokat óhaja szerint megküldöttük.

Czirák István Sárospatak. Feleletet nyer a kérdések és feleletek rovatában.

Kokron József H.-M.-Vásárhely. A ker. betegsegélyző-pénztár bajainak forrására múlt év nov. 1-én "A Mi Lapunk" 5-ik számában rámutattunk, ajánljuk annak elolvasását. Az 1891. XIV. t.-cz. érelmében *gyárak, egyesületek, testületek* ha 200 taggal bírnak, jogosítva vannak saját kebelükben betegsegélyző-egyletet szervezni, azonban a már fennálló ker. betegsegélyző-pénztár tagjait, miniszteri rendelet nem kényszeríti az átlépésre, mivel a magánpénztárakba való belépés önkéntes, míg a kerületi betegsegélyző-pénztárba kötelező. De reméljük, hogy e sok panaszra okot adó intézményt, mely az iparos osztálynak oly sok keserűséget okozott, a közel kilátásba helyezett törvénymódosítással az iparosság megelégedésére fogja megoldani. Addig is türelem.

Kiss József, Békés-Csaba. Nagy türelem, jóakarát, fáradság és a közügyekérti buzgalomról tanuskodó terjedelmes közleményét köszönjük; tárgyalmaz miatt azonban csak később ejthetjük sorját.

Tóth Sándor, Kaposvár. A hiányzó számokat megküldöttük, a hirdetés folyik. Levél megy.

Barabás János, Czepléd. Koch I. nevű tanár Szegeden nem létezett és nem létezik, de még ilyen nevű tanítót sem tudunk kipuhatótni városunkban. Intjük önt óvatosságra, nehogy valamely szédelőnek essék áldozatul.

Kiváncsi olvasónk. Mig az iparos emberi élvezetre alkalmatlan és undorító, az iparcukor nem egyéb a cukor félkészítményénél; édességben egyenlő a közhasznált cukorral, de ehhez nem is hasonlít.

Hoffmann A., Temesvár. Becses soraira e héten még nem válaszolhattunk; reméljük, hogy óhajának megfelelően legközelebb módunkban lesz.

Előfizetések elismerése:

Schlesinger Adolf Mezőkövesd, Sz. Nagy József Makó, Szlavkovszky A. Békés Csaba, Váradi Lajos Hód-Mező-Vásárhely, Katula Géza ip. elnök Párkány, Kokron József Hmvásárhely, Haverda Ferencz B.-Gyula, Koral Antal Hmvásárhely, Kath. Legényegyesület Besztercebánya, Népkör Békés-Szt.-András, Balaton-Füred Vidéke ipartestület, Metzger Péter, Bózsó János, Rankov József, Kun Gergely, Salamon Imre, Laczi Sándor Kecskemét.

Kérjük olvasóinkat, kérdézősködések vagy megrendeléseknél, „A Mi Lapunkra“ hivatkozni leveleikben.

83/1903 sz.

**ELSŐ SZEGEDI
HARISNYAKÖTŐGYÁR.**

Babós Elek
kötszövő-gyára Szegeden.

Nagy raktár
minden e szakmába vágó cikkekéből.

Egyedüli beszerzési forrás
saját készítésű egész vékony
kötött harisnyákban.

Elvállal fejeléseket, még a vékony
szövőtteket is, 25—50 krig.

Pályázati hirdetés.

A szegedi ipartestületnél 3 évről 3 évre választás alá eső helyettes pénztárnoki állás *folyó évi február hó 22-én* fog választás útján betöltetni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen 1000 korona évi fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy az irodai teendőikben való jártasságukat, valamint jelenlegi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt s 1 koronás bélyeggel ellátott és sajátkezűleg irt pályázati kérvényeiket **f. évi február hó 8-ig** a jegyzői hivatalban annál is inkább benyújtják; mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A megválasztott helyettes pénztárnok hivatalba lépése alkalmával 500 koronát készpénz, vagy elfogadható értékpapírban köteles a testület pénztárához óvadékkul elhelyezni.

Szegeden, a szegedi ipartestület előjáróságának 1903. évi jan hó 10-én tartott üléséből.

Bózsó János,

jegyző.

Lábdy Antal,

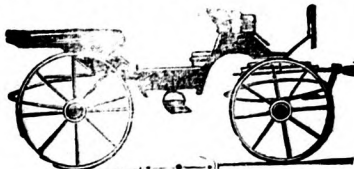
elnök. h.

Az Alföld legnagyobb kocsigyártó telepe.

IFJ. HODÁCS JÁNOS

SZEGEDEN. Kistisza-utca 4. szám, Maros-utca folytatás.

Allandó nagy raktár

kész hintókból.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Országos műfestészeti, iparművészeti intézet

Főt. papságnak bíboros hercegprimás Ö Eminenciája, 67,698. sz. a. és Tolnai Festetich Tasziló gr. ur ó nagymélt. által ajánlva. Az oktatást ó nagymélt. Császka Gy. kalocsai érsek ur nagylelkű áldozatkészsége folytán olaszországi műfestők és marmarványozókól nyertem.

Számos elismerő nyilatkozat.

!!! Pártoljuk a magyar iparművészetet !!!

Templomfestés stíl szerint. Gipszmárvány (stucco). Oltárképek, oltárépítés és márványozások. Tervek, rajzok készítése, nagyítása. Toronykereszt aranyozások állvány nélkül.

Országba festett oltárképek festése művészeti kivitelben bámulatos olcsón.

1 lép 240 cm. m. 140 cm. széles	80—120 frtig
1 " 180 " " 120 " "	50—80 "
1 " 83 " " 55 " "	25—58 "

Szegényebb községek 25% engedményben részesülnek.

Legújabb találmányom nedves falaknak szárazza tétele festés által grundolás felesleges, hulladékok nem léteznek a

magyar uj enyv néel,
amely kizárólag csak nálam kapható. — 100 kilo 25 kor., úgy, hogy meghigitva egy kiló enyv csak 4 fillérbe kerül. De a festőnek azáltal is nagy előnyére van, mert oly kész enyvvet kap, amelyet bármily vízzel megritkíthat, szagtalan, főzni nem kell és sok időn át tartható, mert nincs romlásnak kitéve.

BÁTORI (BLASKOVITS) MIHÁLY, műfestész,
Szabadka, VII. ker. Erdő-utca 66. sz.

!!! Hatóságilag engedélyezett !!!

Első szegedi

FORGALMI IRODA

Bástya-utca 17. (Polltzer-ház.)

Van szerencsém a n. érdemű közönségnek tudomására hozni, hogy fenti irodámban mindennemű nemesebb elemeket, nagy összekötéteimnél fogva, rövid idő alatt az egész országban elhelyezek: pl. kereskedő segédek, könyvelők, irnokok, magántanítónők, nevelőnők, bankok, kulcsárnyok, gazdatisztek, ispánok, gyakornokok minden szakmában stb.

Ház- és földeladás

örökáron és haszonbérletbe.

!! PÉNZ !!

Jelzálog-kölcsönök

házakra és földekre,

4, 4½ és 5%-os kamatra,

10, 20, 30, 40, 50, 60 évi lefizetésre.

Végre házasságot is közvetíték és azt legnagyobb titoktartás mellett, legnagyobb lelkiismerettel bonyolítom le.

Pály Testvérek
 vasöntöde és gépgyára
 Szegeden, Kálvária-utca.

Gyárt:
Borsajtókat.
 Felvonó darut.

ELVÁLLAL:
 Gépjavításokat, új gépek és gép-
 részek, vasöntvények készítését.
 Szij- és fogaskerekek, tengők,
 csapágyak-, gőzmalom-, téglagyár-
 és kendergyár berendezéseket.

BRAUN JÁNOS
 első alföldi hangszerkészítő és látszerészeti üzlete
 Kárász-utca 7. ➤ **SZEGEDEN.** ◀ Kárász-utca 7.

Ajánlja a legjobb minőségű, saját készítésű
FÚVÓ- és VONÓ-HANGSZEREIT

és ezek alkatrészeit, mint: legfinomabb olasz és német
 bélhúrkát, vonókat stb. Dús raktárt tart mindennemű
 hegedűk, gordonkák, gitárok, cziterák, nagybőgők,
 tamburák, czimbalmok, sipoták (clarinetok), fuvolák,
 okarinák, harmonikák és különféle hangszerek, min-
 dentéle rézfúvók és zenélő automatakból.
 Nagy választék orrosipetők, szemüvegek, táv- és látosövek, szesz-
 hő- és légsúlymérők, vízmértek és rajzeszközökben.
 Egredüli készítője a megedzett rugékony acélszemüvegeknek.
 Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.
 Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Frankel Jakab

első alföldi paszomány-áru ipartelepe
Szegeden,
 készít mindennemű női- és butor-
 paszomány-áru a leggyorsabbtól
 a legfinomabb kivitelben a leg-
 jutányosabb áron.

Tisztelt iparostársaimat kérem
 hazai készítményeim támogatni,
 kiknek bármily becses megrende-
 léseit kiváló gondnal eszközölöm.

Tisztelettel

Frankel Jakab paszományos,
 Szeged, Ipar-utca 1.

Kitüntetve a szegedi iparpártoló-
 bizottság által elismerő oklevéllel.

Haggenmacher * *
 * * * * **Söracsarnok**
 SZEGEDEN,
 Kelemen-utczában (a lóvasut mentén).

Helybeliek és vidékiek részéről
 leglátogatottabb söracsarnok.
 Legjobb italok.
 Kitűnő konyha, olcsó árak mellett.
 Legfigyelmesebb kiszolgálás.
 Változatos elsőrendű zenekarok.
 Becses látogatását kéri
Horváth János,
 vendéglős.

Vörös József
 első alföldi cipész- és csizmadia-
 szerszám készítő
 Szegeden, Liget-utca 3.
 Minden e szakmába vágó szerszámot
 és kaptafát készítek.
 Javítások pontosan és gyorsan
 eszközöltetnek.

MUNKAKÖNYVEK legjobb kivitelben,
 legolcsóbban kaphatók
Traub B. és Társa
 könyvnyomdájában **SZEGEDEN.**

MAGYARHÓN ELŐSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott
 1847.

Brausweller János
 Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
 szab. chronometer- és műórae, főtárlalója
 a remontoir ingaóráknak
 stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
 RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

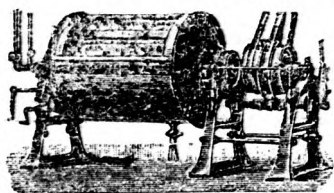
Ha öszül a haja vagy szakálja, használja a
FRANKL-féle HAJFJITÓ-t.
 A haját nem festi, hanem annak
 fiatal eredeti színét adja vissza. Uta-
 sítás mellékelve. 1 kis adag 1 KOR.
 Nagy adag 2 korona.
 Kaphatók egyedül a készítőnél: **Frankl Antal** gyógyszerárában
 Szegeden, Felsőváros, Szent-György-tér.

1000 és 1000 nő által dicsérve lesz a
Frankl-féle Serail-Arczcrème
 Pár nap alatt elűntet szeplőt, pat-
 tanást, maffoltot s más arcztisztítá-
 lauságot.
 Egy tégely crém ára 1 kor. Serailerém
 szappan darabja 70 fillér.

KUNITZER JENŐ
 ortopäd és különlegességi cipész-üzlete
SZEGEDEN, Kossuth Lajos-szögület,
 szemben a Csikós-féle söracsarnokkal
 Kitűnő munkámmal a legkényesebb igénye-
 ket is legjobban kielégítem. Erzékeny lábak-
 nál felette nagy gondot fordítok.
 Gyors, pontos, gondos és olcsó munkát
 igényve, kérem becses rendeléseit.

Hoffmann Hugó, Szeged.

Első szegedi fehérnemű gőzmosó- és fényvasaló ipartelepe.
Zrínyi-utca 10. — Telefon 394. sz.

A technika legújabb vívmányai szerint felszerelt

fehérnemű gőzmosó- és fényvasaló ipartelepemben

az üzemeltetést megkezdve, bátorodom a n. é. közönséget új vállalatom (szíves támogatására) fölkérni.

Telefon vagy levelezőúton történő megrendeléseket a háztól elhozatom és a tiszta ruhaneműt hazaszállítom. Legmérsékeltőbb árak, gondos és gyors kiszolgálásról biztosítva, vagyok tisztelettel

HOFFMANN HUGÓ.

Első szegedi fehérnemű gőzmosó- és fényvasaló ipartelepe.

Vidéki megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek.

Eladó gőzgép.

Két és fél lóerejű, 6 légkörnyomásra engedélyezett, legjobb karban levő

gőzgép eladó.

Bővebbet:

Kovács Antal tulajdonosnál,

H. M.-Vásárhely, Buvár-utca 2.

ELSŐ MAGYAR MALOM- ÉS SZERSZÁM-GÉPGYÁR

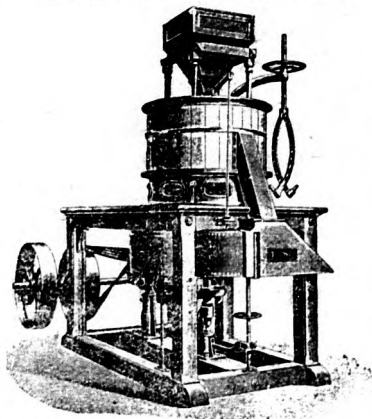
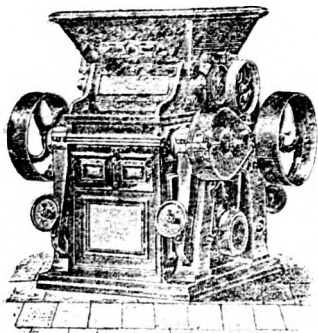
törv. bejegyzett cég

Tóth Sándor Kaposvárott

gyárt és szállít:

teljes malom- és gyárberendezéseket,
vas- és fém-géprészeket

minta és rajzok után.

☛ Költségvetés és árjegyzék ingyen es bérmentve. ☛

LEGGYEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Gyors és pontos kiszolgálás jótállással.

Rápolti, Kun és Tóth

műszövék,

valódi lenárúk, finom kamuka asztal-
neműek, jaquard-mintás és
nyüstös-árúk s a székely házi szö-
vött cikkek készítői

Székely-Udvarhelyen.

Alföldi képviselője:

BABÓS ELEK kötszövénei
Szegeden.

A NAGYSZEBENI * * * * *

* * * * * FÖLDHITELINTÉZET

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

4 1/2% és 5% záloglevelekben engedélyez rendkívül előnyös
feltételek mellett földbirtokokra és nagyobb vidéki városokban
— megelőző helyszíni szemle után — bérházakra is. A tőke
a kamatfizetéssel együtt félévi részletekben törlesztetik 30 1/2,
38, 40 1/2 vagy 50 év alatt. **A kölcsönök készpénzben fizetnek
ki a záloglevelek teljes névértékében.** Kölcsönajánlatokat el-
fogad és minden fölvilágosítással készségesen szolgál

Halmi Mór,

„Bank- és Jelzálogkölcsön-üzlete”
Szeged, Tisza Lajos-körút 27.